

Cartea *Mica istorie din albumul de familie* de Valentina Rusu Ciobanu și Lică Sainciuc (Editura Arc, 2018) este una din cele mai frumoase producții editoriale din câte mi-au căzut în mâini în ultimul timp. Înscriindu-se în contextul în care cotidianul, viața obișnuită a omului a devenit obiectul de interes și locul de întâlnire al artelor și științelor, cartea impresionează mai ales din punct de vedere estetic.

Mai întâi ca obiect, este frumos ilustrată cu imagini în straturi creând impresia de spațialitate, de volum, iar gama de culori amintește producția grafică de altădată. Fotografii alb-negru și în tehnica sepia, cărțile poștale și actele civile sunt reabilitate și înnobilate cu ajutorul programelor de calculator contemporane, în felul acesta se creează impresia de simultaneitate a timpurilor și evenimentelor, de încununare a vechiului și noului. Cele peste 200 de pagini din hârtie de calitate superioară în format mare te cuceresc și își provoacă (re)trăiri concomitente: de la nostalgia după trecut până la admirația contemporaneității. Ele te întorc în timp, la istoria *trăită* în spațiile mici ale familiilor, pe acele insulițe care au configurat discret ansamblurile istoriei mari și, totodată, îți oferă prilej să dezvălui și să înțelegi esența a ceea ce rămâne după viețile trăite de alții, a ceea ce transcende vremurile și se înfățișează cu prospețime într-un prezent continuu.

Mai apoi, structura de colaj cu imagini și texte, scrisori și acte în facsimile, scheme, arbori genealogici, hărți și note marginale, aglomerări de obiecte având patina trecutului pe foaia de tipar creată de tehnologiile sofisticate ale zilei de azi sunt pe gustul postmodernității. Sensibilitatea momentului este satisfăcută vizual și textual, poveștile de familie îmbracă imagini grafice, dar și cuvintele unor povești evocate de Valentina Rusu Ciobanu, un adevărat și prețios depozitar al evenimentelor care s-au produs timp de un secol în familie, dar și comunitatea de locuitori ai Chișinăului.

Așadar, modulele alcătuite în jurul familiilor pe linia mamei și a tatălui lui Lică Sainciuc, care, de fapt, a gândit conceptul și a realizat lucrările de paginare, creează un album, așa cum am zis, de sensibilitate postmodernă. Adică, oricine are posibilitate să cunoască și să admire estetic poveștile acestei faimoase familii care a dat câțiva reprezentanți de anvergură în artele plastice din această parte a Europei. Se va vedea că ramurile genealogice ale familiei se extind până în St. Petersburg, Lituania și Georgia, rădăcina de bază se înfige însă în Chișinău, în zona veche unde este durată Casa – cetatea neamului și forjeria membrilor ei talentați. Pe bărbați mai ales, istoria îi poartă prin lume. Nevoia studiilor, a câștigurilor sau cererea armatei îi desparte de femeile și copiii care rămân să-i aștepte în căminul familial. Periodic, căminul familiei devine un centru cultural întrunind personalități cunoscute. Astăzi, casa este un adevărat muzeu cu lucruri devenite deja vestigii, dar și cu personaje vii, frecventabil de prietenii apropiați ai familiei și, uneori, de presa curioasă.

Un album de familie e și el un obiect de muzeu, de memorie și dănuire. „Cel mai evident lucru, concluzionează autorul, e că oamenii se nasc, trăiesc, se înconjoară de lucruri, iar după ce mor, unele dintre lucruri îi supraviețuiesc. De aici e și jindul de a-și prelungi existența prin lucruri”.